

**ЗАКЉУЧЦИ ОКРУГЛОГ СТОЛА „ПРОТИВПРАВНОСТ ПРИМЈЕНЕ
НАМЕТНУТИХ ЗАКОНА ПРЕД СУДОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У СЛУЧАЈУ
ПРЕДСЈЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“**

Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву,

Пале, 24. фебруара 2025. године

1. Кривични поступак против предсједника Републике Српске пред Судом Босне и Херцеговине мора се посматрати на принципијелан начин, полазећи од уставног одређења Босне и Херцеговине као демократске државе засноване на владавини права, а не од странаčkih и политичких симпатија или антипатија. Ако је Босна и Херцеговина уставно дефинисана као држава која се заснива на владавини права и у којој се остварују људска права, а Парламентарна скупштина врши законодавну власт, не може на праву бити засновано кривично гоњење које се врши на основу закона који је наметнуо један вануставни чинилац.
2. Високи представник је вануставни чинилац, који Устав Босне и Херцеговине не познаје. Анекс Х Дејтонског мировног споразума не даје му овлашћење да врши било коју функцију државне власти, па ни законодавну. Он ју је почео вршити уз подршку западних сила, на основу таквог тумачења Анекса Х које се не може сматрати чак ни најширим и најслободнијим тумачењем, него је његова измјена. Високи представник може да тумачи Анекс Х, а то значи и своја овлашћења, само тако што ће се кретати у оквирима овог анекса, односно у оквирима уобичајеног значења појмова који су у њему садржани. Његово овлашћење доношења закона не произлази ни из Бонске декларације, јер она, прво, није правно обавезујући акт, а друго, не садржи опредјељење великих сила да високи представник врши законодавну власт.
3. Важно је и то што су сви досадашњи високи представници били именовани уз сагласност Савјета безбједности Уједињених нација, што није био случај са Кристијаном Шмитом, иако је улога Савјета безбједности у поступку именовања изричито поменута у Анексу Х.
4. Кривични поступак води се на темељу закона који Парламентарна скупштина није усвојила, чак ни тако што би потврдила наметнути закон. Тужилаштво и Суд Босне и Херцеговине полазе, међутим, у кривичном поступку од тога да ли постоји кривична одговорност утемељена у једном акту који по Уставу Босне и Херцеговине, али и Анексу Х Дејтонског мировног споразума, не може имати правну природу закона. Они су пошли од тога да је неспорно и да се не може оспоравати да је у питању акт који има сва обиљежја закона који је важећи и примјењује се у правном систему Босне и Херцеговине. Фундаментални проблем

овог кривичног поступка они уопште нису доводили у питање, штавише нису га уопште узели у разматрање.

5. Тужилаштво је оптужило председника Републике због тога што је потписујући указе, вршио своју уставну надлежност и обавезу, чијим невршењем би изазвао кризу у функционисању уставног система и онемогућио Народну скупштину у вршењу законодавне функције, што би представљало повреду Устава Републике Српске. Према томе, он није вршио радњу која је имала дискрециони карактер, него радњу која је представљала уставну дужност. Стога, није могао избјећи предузимање те радње, тј. потписивање указа, а да притом не прекрши Устав на основу кога је изабран на функцију, и положио заклетву.
6. Кристијан Шмит је својим одлукама од 1. јула 2023. године учинио, полазећи од онога што он сматра да је у складу са његовим надлежностима, правно ирелевантним указе председника Републике. Према томе, ако Тужилаштво и Суд Босне и Херцеговине полазе од одлука Кристијана Шмита као правно ваљаних, нису ни могли покренути односно водити овај кривични поступак, јер он се не може водити против аката који су поништени односно против аката (указа председника Републике) који су били правно ирелевантни.
7. Из свега слиједи да вођење кривичног поступка ни по ком основу није засновано на важећем праву. У првом реду, кривични поступак је противправан ако се посматра са становишта Анекса Х Дејтонског мировног споразума и Устава Босне и Херцеговине. Парадоксално је, међутим, да је поступак противправан чак и ако се посматра са становишта одлука које је Кристијан Шмит донио 1. јула 2023. године, јер се долази до закључка да се води због доношења аката који, са становишта тих одлука, нису били правни него само фактички акти, односно акти који нису могли да произведу било какве правне посљедице.

У Палама, 24. фебруара 2025. године